

már hetek óta totál stresszben voltam minden nyugtatása ellenére, egy időzített bombának éreztem magam, úgyhogy szinte már örültem, hogy vége lesz, még ha császárral is, így rábólintottam az aznapi műtétre.

A baba végül 2670 grammal és 54 centivel született, szerencsére teljesen egészségesen. Űgyesen szopizik az első pillanattól, látványosan gyarapodik, így 10 naposan már alulról karcolja a 3 kilót.

Nem érzem, hogy bele lettem volna hajszolva a császáriba, sőt... Kicsit azért csalódott vagyok, két gyerekből kettő született egyetlen fájdalom nélkül, császárral, de vigasztal a gondolat, hogy indokolt volt.”

/Lilla/

Az elektív császármetszés azt jelenti, hogy a császármetszést megelőző jellegű beavatkozásként javasolja az orvos, s azt előre meghatározott időpontban, a vajúdás beindulását meg nem várva végzi el. Ennek kapcsán három elgondolkodtató kérdés merülhet fel.

A) Elektív császármetszés: vajúdással vagy anélkül?

Az orvos akkor szokott programozott császármetszést javasolni, ha a várandósság vége felé előre látható valamilyen, az anya vagy a gyermek életét vagy egészségét veszélyeztető körülmény, amely túlságosan kockázatosá teszi a hüvelyi szülést. Ez így első hallásra elfogadhatónak is tűnik...

Ám van itt még két dolog.

- 1) A magzat számára a császármetszés legnagyobb hátrányát a vajúdás hiánya jelenti.⁶⁹** A vajúdás nélküli, „derült égből villámcsapás” jellegű világrajövetel ugyanis rendkívül megterhelő a magzat, illetve újszülött számára, mivel nincs ideje felkészülni a méhen kívüli életre, elmaradnak a vajúdás által és során végbemenő hormonális és egyéb folyamatok, amelyek az újszülöttnak a gyökeresen más körülményekhez való alkalmazkodását segítenék. Kint tényleg minden más: lebegés helyett gravitáció, nedvesség helyett szárazság, sötét helyett világos, tompa hangok helyett zajok, és a babának magának kell lélegeznie, táplálkoznia, a testhőjét szabályoznia. A leglátványosabb hiány azonban a tüdő természetes érésének (az ún. surfactant vagy felületaktív anyag termelődésének) elmaradása, ami miatt világra jötte után az újszülött nagy eséllyel légzéstartamogatásra, intenzív osztályon történő ellátásra szorul.
- 2) Ha van idő várni a műtéttel, akkor nincs közvetlen veszély.** Ha pedig nincs közvetlen veszély, akkor miért kell előre kiválasztani egy meghatározott időpontot? **Miért ne lehetne megvárni a vajúdás beindulását,** majd bemenni a kórházba, ahol az orvos elvégzi a császármetszést? Valószínűnek tartom, hogy a legfőbb ok az erőforrások hiányában és a szervezés nehézségeiben rejlik: a vajúdás megindulását követő rövid időn belül elérhetőnek kellene lennie két szülészorvosnak – akik közül az egyik adott esetben a fogadott

⁶⁹Vadeboncoeur i. m. 61. o.

orvos –, egy aneszteziológusnak és egy aneszteziológus asszisztensnek, egy neonatológusnak és egy neonatológus asszisztensnek, egy műtősnek, egy műtőssegédnek és egy műtőhelyiségnek. Ezen kívül kedvezőbb, ha a műtétet nem éjjel, hétfvégén, illetve ügyeleti időben végzik, továbbá lehetnek olyan helyzetek amikor biztonságosabb nem várni tovább, nem megvárni a vajúadás megindulását. Az esetek döntő többségében azonban egy kis vajúadás nemhogy nem árt az anya-baba párosnak, hanem kifejezetten előnyös.

Elméletileg tehát nagyon sok esetekben még **tervezett császármetszés esetén is érdemes lehet megvárni, hogy magától induljon be a szülés.**

Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy – hacsak nincs rá nyomás, közvetlen veszélyt jelentő egészségügyi ok – az anya-baba páros szempontjából az lenne a legelőnyösebb megoldás, ha a babát nem egy előre meghatározott időpontban „vennék ki”, hanem meg lehetne megbeszélni az orvossal, hogy a műtétet a vajúadás beindulását követően végezze el. Ha pedig ez nem megoldható, akkor is lehetőség van arra, hogy az orvos a császármetszésre megbeszélte napon **a műtét előtt mesterségesen méhösszehúzókat keltsen.** A császármetszésről szóló magyar **protokoll is ezt írja:** ha nem ellenjavallt, a tervezett császármetszés elvégzése előtt „legalább 2 órával, rendszeres fájástevékenység keltése javasolt oxitocinnal, mert így csökkenthető a légzési rendellenességek kialakulásának kockázata”.⁷⁰

Általában tervezett császármetszés előtt is lehet és érdemes néhány órát vajúadni.

Egy anya így fogalmazta meg, hogy szerinte milyen érzés lehet a magzatnak a vajúadás hiányában történő, sokszerű világrajövetel és az azt követő szeparáció:

„Ébredés

Csend van. Békés, nyugodt, jól ismert félhomály. Egyenletes dübörgés. Megnyugtató háttérzajok. Szendergek. Várom a jól ismert reggeli vércukor-emelkedést. Késik, éhes vagyok.

A Mama mintha nem érezné magát olyan jól a bőrében, túl sok a kortizol. Mi a baj, Mama?

Hirtelen gyorsul a megszokott dübörgés, és alig jutok az éltető nedvhez. Mi történik?

Furcsa, idegen hangokat hallok odakintről és valaki rám könyököl. Aú! Hagyjatok békén, hagyjatok a Mamát! Mi ez az erős fény? És mi ez a hideg?

Ki fogja meg a fejemet, miért húz, miért tép ki a Mamából?

Mama! Hallom a hangod, Mama!

Hova visznek? Szívják az orrom, ez fáj és nagyon félek. Hideg a víz, ami körülvesz. Lefektetnek, kemény. Mit raktok a fenekemre, mit húztok a kezemre-lábamra?

Azonnal tegyetek vissza a Mamám hasába, én még NEM AKAROK MEGSZÜLETNI! És főleg: NEM ÍGY!

⁷⁰ A császármetszésről szóló szakmai protokoll, 10. o.